Investiciniai projektai:

„VU Botanikos sodo Kairėnuose infrastruktūros rekonstrukcija ir išplėtojimas“ (2004-2016m.)

„VU Botanikos sodo laboratorinio/administracinio pastato su priestatais modernizavimas, pagerinant energetinių sąnaudų balansą“ (2015-2016 m.)

Istorinės 2004 m. investicinio projekto atsiradimo prielaidos

- 1974 m. gegužės 14 d. tuometinės LTSR Ministrų Tarybos potvarkiu Nr. 360 148 ha žemės sklypas Kairėnuose su sena dvarviete ir parku, anksčiau priklausęs psichoneurologinei ligoninei, buvo skirtas „VU GMF eksperimentinei-mokomajai bazei su botanikos sodu“ įsteigti.
- Botanikos sodui perduota gražiu kraštovaizdžiu išsiskirianti, garsia istorine praeitimi pasižyminti buvusio Kairėnų dvaro sodyba su greta buvusia žeme (iš viso 148 ha). Deja, labai apleista ir kartu su čia gyvenusiomis 36 šeimomis.

Tokiais statiniais buvo nusėta visa Botanikos sodo kūrimui 1974 m. perduota buvusio Kairėnų dvaro sodybos teritorija...

Sodo teritorijoje likusių gyventojų namų ūkiai buvo įspūdingi...

Visi sodui perduoti pastatai buvo avarinės būklės, teritorijos vaizdas apverktinas...

- Generalinis Botanikos sodo planas ir inžinerinių tinklų projektai (apie 40 tomų) buvo baigti rengti 1982 m.

- Botanikos sodo infrastruktūra buvo nuosekliai vystoma nuo pat jo atsiradimo Kairėnuose, bet pirmaisiais dešimtmečiai daugiau dėmesio buvo skirta jo struktūros, personalo suformavimui, pradėtos kaupti augalų kolekcijos, įrengta didžiulė irigacinė sistema, 3,5 km ilgio vidinis žiedinis asfaltuotas kelias, renovuota ir papildyta naujais tvenkinių sistema.

- Tačiau menkai išvystyta liko didesnės buvusio Kairėnų dvaro sodybos infrastruktūra (iš dalies ir dėl tos priežasties kad čia vis dar gyveno likę gyventojai, kurie galiausiai iš čia buvo iškeldinti tik 1996 metais.

Pirmasis VU Botanikos sodo teritorijos Kairėnuose plėtros generalinis planas buvo parengtas 1979-1980 m. tuometinio “Paminklų konservavimo ir restauravimo instituto”. Darbo grupės rengusios projektą vadovė – architektė D. Juchnevičiūtė

Deja, pirmasis generalinis VU Botanikos sodo Kairėnuose planas XX a. buvo įgyvendintas tik labai nedidele dalimi. Daugelis infrastruktūros objektų iki pat 2003 m. pabaigos vis dar buvo labai blogos būklės.

Žemiau - VU Botanikos sodo technikos kiemo, dirbtuvių, garažų, elektros tiekimo linijos vaizdas 2003 m. viduryje.

Taip atrodė Botanikos sodo ūkinis pastatas skirtas arkliams laikyti nuo 1974 m. iki 2013 m.

Tik iškeldinus paskutinius gyventojus buvo pradėti Kairėnų dvaro pastatų tvarkybos darbai (pirmojo iš jų – buvusios dvaro arklidės išorė buvo restauruota 2001-2002 metais finansiškai remiant tuometiniam Kultūros paveldo departamentui.

Tik 2000 m. VU Botanikos sodas Kairėnuose buvo atvertas lankytojams. Jų skaičius 2003 metais pasiekė 5000.

2003 m. buvo akivaizdu, kad Botanikos sodo Kairėnuose bendrosios infrastruktūros išplėtojimui vis dar būtinos didelės investicijos.

Todėl 2003 m. buvo parengtas strateginis VU Botanikos sodo veiklos planas 2004-2006 m., o kartu su juo ir didelis investicinis projektas: **“VU Botanikos sodo Kairėnuose infrastruktūros rekonstravimas ir išplėtojimas”**.

Projektas buvo įtrauktas į Valstybės investicijų programos projektų sąrašą ir pradėtas įgyvendinti 2004 m.

Nors šio projekto įgyvendinimas užsitęsė net iki 2016 m., šis projektas tapo centrine ašimi visai eilei kitų projektų, parengtų vėlesniu laikotarpiu, sėkmingai įgyvendintų ir tiesiogiai įtakojusių apskritai viso Botanikos sodo Kairėnuose raidą: vykdomų veiklų skaičiaus pagausėjimą, autoriteto išaugimą, spartų lankytojų skaičiaus augimą, reprezentacinių funkcijų atsiradimą.

Įgyvendinant projektą „VU Botanikos sodo Kairėnuose infrastruktūros rekonstravimas ir išplėtojimas“ sutvarkyta daug objektų:

2004 m. rekonstruota elektros tinklų sistema: pašalintos visos senos susidėvėjusios antžeminės elektros oro linijos ir vietoj jų po žeme pakloti nauji kabeliai (960 m), įrengta nauja teritorijos apšvietimo sistema;

Tais pačiais metais pastatytas naujas, dujofikuotas gamybinis sodo šiltnamis 616 m^2 ploto;

2005 -2006 m. rekonstruota vandentiekio sistema (išgręžtas naujas vandens tiekimo gręžinys, įrengta nauja požeminė siurblinė, paklota 1380 m požeminių vandentiekio linijų), nutiestas dujotiekis (per 1029 m ilgio) paklotas 900 m ilgio šviesolaidžio tinklas;

2006 - 2007 m. pastatytas naujas garažas su dirbtuvėmis (885 m^2), sudarant sąlygas iškeldinti šį ūkinį sodo objektą už senosios dvaro sodybos ribų ir sutvarkyti senąjį pastatą pritaikant jį sodo lankytojų poreikiams tenkinti

Dešinėje senasis sodo garažu buvęs pastatas 2007- 2008 m. rekonstruotas ir pritaikytas sodo lankytojų poreikiams tenkinti (jame įrengtas viešas tualetas). Vaizdas 2009 m.

2008-2012 m.
pastatyta nauja sodo arklidė (1208 m^2),
Botanikos sodo vidaus nuotekų surinkimo tinklai prijungti prie miesto centralizuotos sistemos (paklojant 660 m jungiamąją trasą)

2013 m. griaunama senoji arklidė

Senosios sodo arklidės vieta po jos sutvarkymo 2015 m. Čia įrengtas pojūčių takas

Baigiant įgyvendinti Valstybės investicijų programos projektą 2013 m. pradėti paskutinio objekto – laboratorinio administracinio pastato rekonstrukcijos darbai. Šis 1962 m. statybos pastatas iki 1974 m. buvo gyvenamosios paskirties (12 butų). Perdavus jį VU Botanikos sodui jame įsikūrė laboratorija ir administracija. Deja, pastarosioms funkcijoms jis buvo mažai tinkamas. Iki paskutinės rekonstrukcijos jį buvo bandyta nors iš dalies pritaikyti sodo poreikiams (pristatytas šiltnamis, kiek pertvarkytas vidinis išplanavimas). Tačiau pastatas taip ir liko žemiausios energetinės naudingumo klasės, šildomas vietine kieto kuro katiline (kūrenta malkomis ir akmens anglimi) su pradėjusioms irti mūro sienomis darbui mažai tinkamomis patalpomis ir t.t.

Kairėje - laboratorinio/administracinio pastato pirminė atnaujinimo vizija, parengta 2006 m. bet negavusi pritarimo Vilniaus m. Plėtros departamente.

Trečioji laboratorinio-administracinio pastato išorės dizaino koncepcija, kuriai galiausiai gautas derinančių institucijų pritarimas:

R. Paleko studijos parengtas projektas

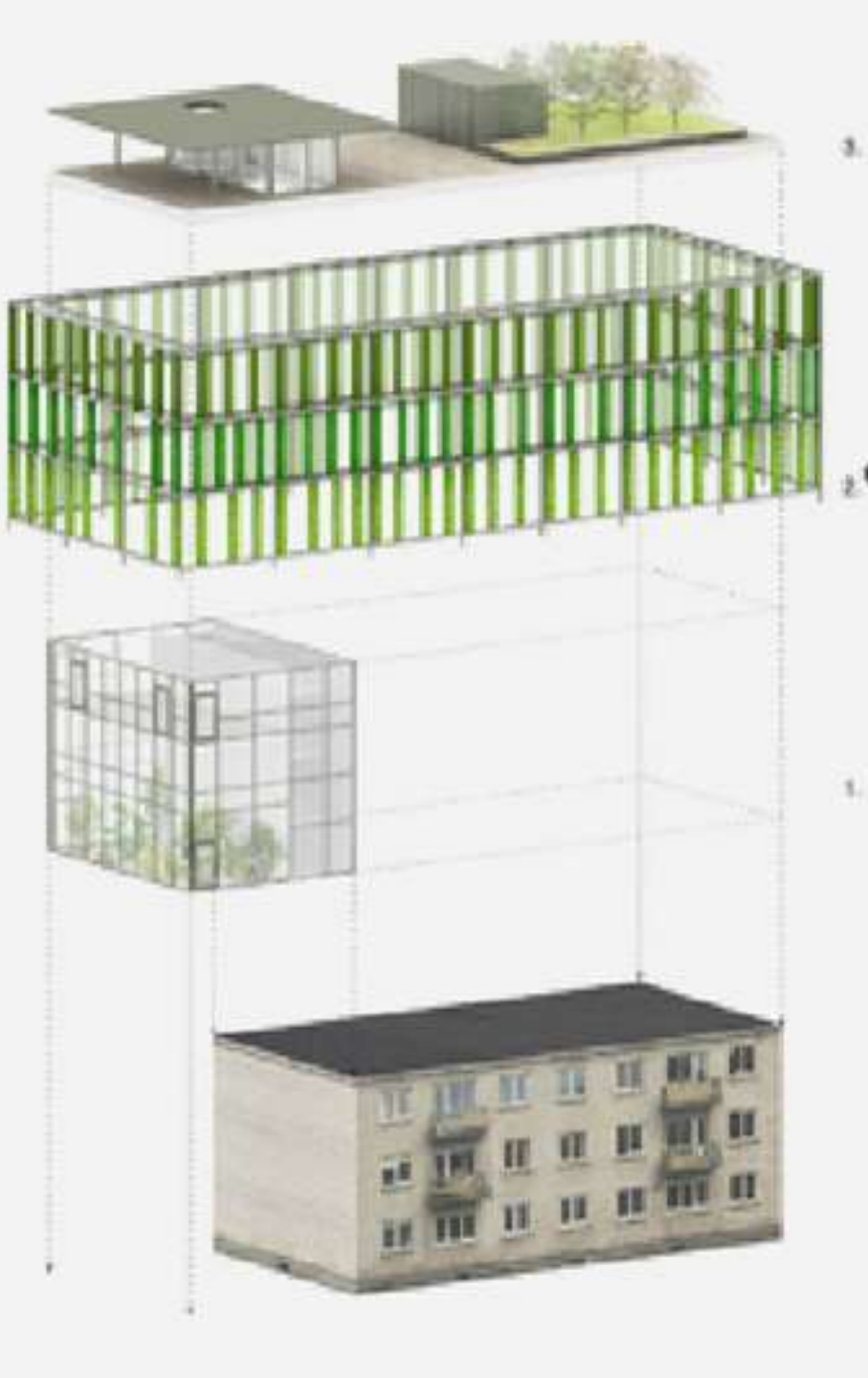

Kadangi paskutiniosios koncepcijos įgyvendinimo kaštai gerokai viršijo 2003 m. planuotas šio objekto rekonstrukcijai numatytas lėšas, teko ieškoti papildomų finansavimo šaltinių. Buvo parengtas papildomas investicinis projektas:

VU Botanikos sodo administracinio/laboratorinio pastato su priestatais modernizavimas, pagerinant energetinių sąnaudų balansą“(LENERG).

Paraiška dėl pastarojo projekto finansavimo pateikta Lietuvos aplinkos apsaugos Investicijų fondui (LAAIF), prašyta paramos pagal “Klimato kaitos specialiosios programos” priemonę - „Visuomeninės ir gyvenamosios (įvairių socialinių grupių asmenims) paskirties pastatų atnaujinimas (modernizavimas), sumažinant energijos suvartojimo sąnaudas“. Siekta gauti papildomą finansavimą, kad padegti priemonių gerinančių pastato energetinį balansą įrengimo kaštus.

Projekto paraiškai sėkmingai praėjus konkursą, 2015-09-23 buvo pasirašyta finansavimo sutartis dėl **615 tūkst. eurų** subsidijos skyrimo iš LAAIF programos lėšų, padengimui tokių išlaidų, kaip: pastato skaidrių atitvarų keitimo, apšiltinimo priemonių, šildymo, vėdinimo bei pastato klimato reguliavimo sistemų įrengimui.

Panaudojus abiejų investicinių programų (ir projektų) lėšas pastatas iš esmės atnaujintas tiek pilnai išnaudojant visas pastate buvusias patalpas (du aukštus, t.y. pusę visų buvusių patalpų pilnai pritaikant laboratorijos reikmėms), tiek sukuriant jame ir visai naują lankytojams skirtą infrastruktūrą (įrengiant dar vieną laiptinę, liftą, apžvalgos aikštelę ant pastato stogo, įrengiant jame ir edukacines erdves).

VU Botanikos sodo administracinio/laboratorinio pastato rekonstrukcijos darbai pilnai įvykdyti 2013 – 2016 m.

Objekto vaizdas po rekonstrukcijos pabaigos 2016 m.

Pastate iš esmės modernizuotos laboratorijos patalpos, jas aprūpinant būtina bazine įranga (laboratoriniais baldais, traukos spintomis, laminarais, augalų mikrodauginimui skirtu fitotronu, adaptacijos patalpomis, šaldymo patalpa ir t.t.), šiltnamis aprūpintas kompiuterizuota klimato reguliavimo sistema, skaidomo šviesos spektro šviestuvais ir pan.)

Sukurtos naujos erdvės edukacinei veiklai plėtoti, augalams eksponuoti.

Įrengta lankytojams skirta erdvi apžvalgos aikštelė (212 m^2 ploto) ant pastato stogo su spalvingu sodu (87,7 m^2) ir meno darbams eksponuoti tinkama erdve.

Galutinis rezultatas:

įgyvendinant Valstybės investicijų programos finansuotą investicinį projektą - VU Botanikos sodo Kairėnuose infrastruktūros rekonstrukcija ir išplėtojimas 2004-2016 m. išleista **2,812 mln. eurų** (iš jų 2,741 mln. eurų – Valstybės investicijų programos lėšos; 71 tūkst. eurų – VU lėšos);

įgyvendinant Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo finansuotą projektą - VU Botanikos sodo administracinio/laboratorinio pastato su priestatais modernizavimas, pagerinant energetinių sąnaudų balansą išleista dar **611,5 tūkst. eurų**;

įgyvendinus abu projektus atnaujinti, sukurti, rekonstruoti tokie sodo infrastruktūros objektai:

- rekonstruoti elektros tinklai (**960 m** oro linijos pakeistos požeminėmis)
- įrengtas naujas vandens gręžinys ir naujas geriamojo vandentiekio tinklas (**1380 m**)
- įrengtas dujotiekio tinklas (**1029 m**)
- įrengtas šviesolaidžių tinklas (**900 m**)
- pastatytas naujas šildomas šiltnamis (**616 m^2**)
- pastatytas naujas garažas su dirbtuvėmis ir buitinėmis patalpomis (**885 m^2**)
- pastatytas naujas ūkinis pastatas sodo žirgams (**1208 m^2**)
- sodo nuotekų surinkimo sistema įjungta į centralizuotą Vilniaus miesto sistemą (paklota jungiamoji nuotekų atidavimo trasa – **660 m**)
- rekonstruotas administracinis/laboratorinis pastatas (**896 m^2** vidinių patalpų ploto su 212 m^2 iš dalies dengta apžvalgos terasa bei 87,7 m^2 sodu ant pastato stogo), paverčiant jį daugiafunkciniu objektu, pritaikytu mokslo, švietimo, administravimo funkcijoms bei lankytojams [įskaitant judėjimo negalią turinčius žmones] ir kultūrinėms veikloms (bendra pastarojo objekto rekonstrukcijos kaina, įskaitant sumontuotą laboratorinę ir šiltnamio įrangą – **2029039,97** EUR)